

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

27 juin 2005

PROJET DE LOI**visant à transposer certaines dispositions de la
directive services financiers à distance et de
la directive vie privée et communications
électroniques****RAPPORT**FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE L'ÉCONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE, DE
L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES
ET CULTURELLES NATIONALES, DES CLASSES
MOYENNES ET DE L'AGRICULTURE
PAR
M. Koen T'SIJEN**SOMMAIRE**

I. Exposé introductif de Mme Freya Van Den Bossche, ministre de l'Emploi	3
II. Discussion générale	9
III. Discussion des articles	13
IV. Votes	16

Documents précédents :

Doc 51 **1776/ (2004/2005)** :

001 : Projet de loi.

002 et 003 : Amendements.

Voir aussi:

005 : Texte adopté par la commission.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

27 juni 2005

WETSONTWERP**tot omzetting van verschillende bepalingen
van de richtlijn financiële diensten op afstand
en van de richtlijn privacy en elektronische
communicatie****VERSLAG**NAMENS DE COMMISSIE VOOR HET
BEDRIJFSLEVEN, HET WETENSCHAPSBELEID, HET
ONDERWIJS, DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE
EN CULTURELE INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND
EN DE LANDBOUW
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Koen T'SIJEN****INHOUD**

I. Inleidende uiteenzetting van mevrouw Freya Van Den Bossche, minister van Werk	3
II. Algemene bespreking	9
III. Artikelsgewijze bespreking	13
IV. Stemmingen	16

Voorgaande documenten :

Doc 51 **1776/ (2004/2005)** :

001 : Wetsontwerp.

002 en 003 : Amendementen.

Zie ook:

005 : Tekst aangenomen door de commissie.

**Composition de la commission à la date du dépôt du rapport /
Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag :
Voorzitter / Président : Paul Tant**

A. — Membres titulaires/Vaste leden :

VLD	Guy Hove, Pierre Lano, Georges Lenssen
PS	Véronique Ghenne, Karine Lalieux, Sophie Pécriaux
MR	Anne Barzin, Philippe Collard, Richard Fournaux
sp.a-spirit	Magda De Meyer, Dalila Douifi, Koen T'Sijen
CD&V	Trees Pieters, Paul Tant
Vlaams Blok	Ortwin Depoortere, Jaak Van den Broeck
cdH	Melchior Wathelet

B. — Membres suppléants/Plaatsvervangers :

Ingrid Meeus, Bart Tommelein, Luk Van Biesen, Ludo Van Campenhout
Jacques Chabot, Valérie Déom, Camille Dieu, Eric Massin
Valérie De Bue, Robert Denis, Corinne De Permentier, Dominique Tilmans
Anne-Marie Baeke, Philippe De Coene, Annemie Roppe, Greet Van Gool
Simonne Creyf, Katrien Schryvers, Mark Verhaegen
Hagen Goyvaerts, Staf Neel, Frieda Van Themsche
Benoît Drèze, David Lavaux

C. — Membre sans voix délibérative/ Niet-stemgerechtigd lid :

ECOLO	Muriel Gerkens
-------	----------------

cdH : Centre démocrate Humaniste CD&V : Christen-Democratisch en Vlaams ECOLO : Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales FN : Front National MR : Mouvement Réformateur N-VA : Nieuw - Vlaamse Alliantie PS : Parti socialiste sp.a - spirit : Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht. Vlaams Belang : Vlaams Belang VLD : Vlaamse Liberalen en Democraten	
Abréviations dans la numérotation des publications : DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif QRVA : Questions et Réponses écrites CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte) CRABV : Compte Rendu Analytique (couverture bleue) CRIV : Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon) PLEN : Séance plénière COM : Réunion de commission MOT : Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	Afkortingen bij de nummering van de publicaties : DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft) CRABV : Beknopt Verslag (blauwe kaft) CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft) PLEN : Plenum COM : Commissievergadering MOT : Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)
Publications officielles éditées par la Chambre des représentants Commandes : Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.laChambre.be	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers Bestellingen : Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.deKamer.be e-mail : publicaties@deKamer.be

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi au cours de ses réunions des 24 mai et 14 juin 2005.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE LA MINISTRE DE L'EMPLOI

La ministre déclare que le projet de loi à l'examen porte sur la transposition de la directive européenne 2002/65/CE du Parlement européen et du Conseil du 23 septembre 2002 concernant la commercialisation à distance de services financiers auprès des consommateurs, et modifiant les directives 90/619/CEE, 97/7/CE et 98/27/CE du Conseil (ci-après nommée «la directive européenne services financiers à distance»).

Cette directive vise à harmoniser le cadre juridique des États membres, tout en offrant une protection suffisante aux consommateurs désireux d'acheter un service financier à distance. Elle complète la directive européenne 97/7/CE du Parlement européen et du Conseil du 20 mai 1997 concernant la protection des consommateurs en matière de contrats à distance.

La protection du consommateur est constituée d'un certain nombre d'obligations d'information spécifiques. Il doit bénéficier d'une bonne information quant au service financier. Une fois qu'il a accepté l'offre, le consommateur a la possibilité de renoncer au contrat conclu.

Le projet de loi poursuit également la transposition de l'article 13 de la directive 2002/58/CE du Parlement européen et du Conseil du 12 juillet 2002 concernant le traitement des données à caractère personnel et la protection de la vie privée dans le secteur des communications électroniques. Cette disposition avait déjà été transposée partiellement, en ce qui concerne les courriers électroniques, par l'article 14 de la loi du 11 mars 2003 sur certains aspects juridiques des services de la société de l'information.

Le dépôt du projet de loi a été précédé d'une large consultation. L'avis du Conseil de la consommation et du Conseil supérieur des indépendants et des PME a été recueilli. Tant les consommateurs que les professionnels ont donc pu se prononcer sur ce projet.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp besproken op haar vergaderingen van 24 mei en 14 juni 2005.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE MINISTER VAN WERK

De minister verklaart dat het voorliggende wetsontwerp de omzetting betreft van de Europese richtlijn 2002/65/EG van het Europese Parlement en de Raad van 23 september 2002 betreffende de verkoop op afstand van financiële diensten aan consumenten en tot wijziging van de richtlijnen 90/619/EEG, 97/7/EG en 98/27/EG van de Raad (hierna genoemd «de Europese richtlijn financiële diensten op afstand»).

Deze richtlijn wenst het rechtskader van de lidstaten te harmoniseren waarbij consumenten voldoende bescherming wordt geboden indien ze een financiële dienst op afstand kopen. Deze richtlijn vormt een aanvulling op Europese richtlijn 97/7/EG van het Europese Parlement en de Raad van 20 mei 1997 betreffende de bescherming van de consument bij op afstand gesloten overeenkomsten.

De bescherming van de consument bestaat uit een aantal specifieke informatieverplichtingen. Hij moet goed geïnformeerd worden over de financiële dienst. Eenmaal hij is ingegaan op het aanbod, wordt de consument de kans gegeven om van de aangegane overeenkomst af te zien.

Met het wetsontwerp wordt tevens artikel 13 van de richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie verder omgezet. Dit artikel werd reeds gedeeltelijk omgezet, voor wat de ongewenste reclame per elektronische post betreft, door artikel 14 van de wet van 11 maart 2003 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij.

Aan de indiening van het wetsontwerp is een ruime consultatie voorafgegaan. Er werd advies gevraagd aan de Raad voor het Verbruik en aan de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO. Zo hebben zowel de consumenten als de professionelen zich kunnen uitspreken over dit ontwerp.

A. Modifications à la loi sur les pratiques du commerce

La ministre a choisi de transposer la directive européenne «services financiers à distance» dans le cadre légal existant de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur (abrégée ci-après «loi sur les pratiques du commerce»). C'est logique dès lors que la loi sur les pratiques du commerce contient déjà les règles générales applicables en matière de protection des consommateurs, dont une section entièrement consacrée aux contrats à distance. Les services financiers étaient jusqu'ici exclus des règles relatives aux contrats conclus à distance.

Le nouvel article 29bis de la loi sur les pratiques du commerce prévoit un régime général visant à protéger le consommateur contre la publicité non sollicitée. Il ne s'agit donc pas seulement de la publicité pour des services financiers. Ainsi, outre la transposition de la directive services financiers à distance, le présent projet permet de poursuivre la transposition de la directive vie privée et communications électroniques.

Il est interdit d'envoyer des publicités par le biais d'automates d'appel et de télécopieurs sans le consentement préalable du destinataire (*opt-in*). C'est tout à fait comparable à la publicité non sollicitée par courrier électronique, tel que le prévoit la loi du 11 mars 2003 sur certains aspects juridiques des services de la société de l'information.

L'utilisation d'autres moyens de communication (par exemple, le téléphone) à des fins publicitaires est autorisée en l'absence d'opposition manifeste du destinataire (*opt-out*). Il est également prévu que l'on peut s'adresser directement à un émetteur déterminé afin de ne plus recevoir de nouvelles publicités.

La ministre esquisse les grandes lignes du nouveau règlement de la vente des services financiers à distance.

Comme le préconise la directive européenne «services financiers à distance», le projet vise à garantir au consommateur une double protection lors de l'achat d'un service financier à distance (par exemple, l'achat d'une assurance, d'un(e) carte de crédit, d'un produit à crédit ou d'un placement via l'internet, par courrier, téléphone ou télécopie). D'une part, des obligations strictes et détaillées sont applicables en matière d'informations. D'autre part, il est instauré un délai de réflexion de 14 jours à compter de la conclusion du contrat.

A. Wijzigingen aan de wet handelspraktijken

De minister heeft ervoor geopteerd de Europese richtlijn financiële diensten op afstand om te zetten binnen het bestaande wettelijk kader van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (verder afgekort als de wet handelspraktijken). Dit is logisch aangezien de Wet Handelspraktijken reeds de algemene regels inzake consumentenbescherming bevat waaronder een volledige afdeling over overeenkomsten op afstand. De financiële diensten waren tot dusver uitgesloten van de regels over de op afstand tot stand gekomen overeenkomsten.

Het nieuwe artikel 29bis van de wet handelspraktijken bevat een algemene regeling om de consument te beschermen tegen ongewenste reclame. Het gaat dus niet alleen om reclame voor financiële diensten. Zo wordt naast de omzetting van de richtlijn financiële diensten op afstand ook de richtlijn privacy en elektronische communicatie verder omgezet.

Het wordt verboden reclame te versturen via oproepautomaten en faxen zonder de voorafgaande toestemming van de geadresseerde (*opt-in regeling*). Dit is volledig vergelijkbaar met wat de ongewenste reclame per elektronische post betreft, zoals opgenomen in de wet van 11 maart 2003 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij.

Het gebruik van andere communicatietechnieken (bijv. telefoon) voor reclamedoelinden wordt toegestaan bij ontstentenis van kennelijk bezwaar van de geadresseerde (*opt-out regeling*). Er wordt tevens voorzien dat men zich rechtstreeks tot een bepaalde afzender kan wenden om van hem geen reclame meer te ontvangen.

De minister schetst de grote lijnen van de nieuwe regeling voor de verkoop van financiële diensten op afstand.

Het ontwerp beoogt, zoals de Europese richtlijn financiële diensten op afstand aangeeft, een dubbele bescherming van de consument bij een aankoop van een financiële dienst op afstand (bijv. het kopen van een verzekering, een kredietkaart), een product op krediet of een belegging via het internet, brief, telefoon of fax). Enerzijds gelden er strenge en gedetailleerde informatieverplichtingen. Anderzijds komt er een bedenkttermijn van 14 dagen na het sluiten van de overeenkomst.

a) une double obligation d'information

L'accent est mis sur l'information précontractuelle. Le consommateur doit pouvoir marquer son accord en connaissance de cause et doit pouvoir comparer les diverses offres sur la base des informations sur le service financier.

Les obligations en matière d'information sont beaucoup plus détaillées pour l'offre en vente de services financiers que pour les autres contrats à distance. En effet, dans le cas des services financiers, les dispositions contractuelles (taux, durée, garantie du capital, objet de la couverture de l'assurance) constituent le service financier, alors que, dans le cadre de la vente à distance d'un produit, l'objet du contrat (le produit) a aussi une vie matérielle.

Il s'agit essentiellement d'une double obligation d'information:

- au moment de l'«offre en vente», le vendeur doit communiquer au moins les données prescrites par l'article 83ter, § 1er, proposé, de la loi sur les pratiques du commerce (identité du fournisseur, prix total, existence d'un droit de renonciation, etc.);

- si un consommateur se montre intéressé, le vendeur doit communiquer ces informations et toutes les conditions contractuelles sur papier ou sur un support durable (voir article 83^{quinq}, § 1er, de la loi sur les pratiques du commerce). Cette information doit intervenir aussi avant que le consommateur soit lié par le contrat.

Le consommateur a en outre le droit de recevoir les conditions contractuelles sur papier à tout moment pendant la relation contractuelle.

Naturellement, l'accord préalable du consommateur demeure requis. La livraison d'un service financier sans l'accord du consommateur est interdite. Dans ce cas, il est en effet question d'une vente forcée.

b) un droit de renonciation

Le deuxième élément de la protection spécifique lors de l'achat d'un service financier à distance réside dans le fait que le consommateur a le droit de renoncer au contrat après avoir donné son accord.

Le consommateur dispose d'un délai d'au moins 14 jours calendriers (contrairement aux 7 jours calendriers pour les contrats à distance ordinaires) pendant

a) een dubbele informatieplicht

De nadruk ligt op de precontractuele informatie. De consument moet met kennis van zaken zijn toestemming kunnen geven en moet op basis van de informatie over de financiële dienst, de verschillende aanbiedingen kunnen vergelijken.

De informatieverplichtingen zijn bij de tekoop-aanbieding van financiële diensten veel gedetailleerder dan bij andere overeenkomsten op afstand. Bij financiële diensten vormen de contractuele bepalingen (rente, looptijd, kapitaalgarantie, immers het voorwerp van de dekking van de verzekering) de financiële dienst, waar bij de verkoop van een product op afstand het voorwerp van de overeenkomst ook een materieel leven leidt (het product).

Het gaat in essentie om een dubbele informatieverplichting:

- bij de «tekoopaanbieding» moet de verkoper minstens de gegevens voorgeschreven door het ontworpen artikel 83ter, § 1, van de wet handelspraktijken, meedelen (identiteit van de aanbieder, totale prijs, bestaan van een verzakingsrecht, enz.);

- betoont een consument interesse, dan dient de verkoper deze informatie én alle contractvoorwaarden op papier of via een duurzame drager mee te delen (zie artikel 83^{quinq}, § 1, van de wet handelspraktijken). Ook dit moet geschieden voordat de consument door de overeenkomst is gebonden.

De consument heeft bovendien het recht de contractvoorwaarden gedurende de contractuele relatie ten allen tijde op papier te verkrijgen.

Natuurlijk blijft de voorafgaande toestemming van de consument vereist. De levering van een financiële dienst zonder toestemming van de consument is verboden. Dan is er immers sprake van een afdwongen verkoop.

b) een verzakingsrecht

Het tweede gedeelte van de specifieke bescherming bij de aankoop van een financiële dienst op afstand, bestaat erin dat de consument het recht heeft om aan de overeenkomst te verzaken, nadat hij zijn toestemming heeft verleend.

De consument beschikt over een termijn van minstens 14 kalenderdagen (in tegenstelling tot 7 werkdagen bij gewone overeenkomsten op afstand) waarbin-

lequel il peut renoncer au contrat conclu à distance en matière de service financier.

Le but n'est évidemment pas de faire de ce droit de renonciation un instrument de spéculation financière et, par conséquent, le droit de renonciation ne s'applique pas «aux services financiers dont le prix dépend des fluctuations du marché financier sur lesquelles le fournisseur n'a aucune influence», tels que les opérations de change, les contrats à terme sur taux d'intérêt, etc...

Une deuxième exception à ce droit de renonciation concerne les contrats exécutés intégralement à la demande expresse du consommateur avant que ce dernier n'exerce son droit de renonciation.

Le droit de renonciation ne s'applique pas non plus aux contrats de crédit hypothécaire.

Contrairement à ce qui existe dans le régime général relatif aux «contrats à distance», en cas d'exercice du droit de renonciation, des frais peuvent être réclamés pour les services effectivement fournis, par exemple, pour la couverture de risque pendant une certaine période dans les contrats d'assurance, à la condition toutefois que le consommateur ait donné son accord pour que le fournisseur commence l'exécution du contrat pendant le délai de renonciation.

Il ne peut être réclamé d'autres frais ni de pénalité lorsque le consommateur exerce son droit de renonciation. C'est ainsi que le fournisseur ne peut réclamer de frais pour l'établissement du contrat.

Toutes les sommes payées par le consommateur doivent être remboursées dans les trente jours calendriers.

c) responsabilité

Deux notions apparaissent dans le projet de loi: celles de vendeur et de fournisseur.

Le vendeur est toute personne physique ou morale qui offre en vente des produits ou services dans le cadre d'une activité (professionnelle), c'est-à-dire toute personne qui s'adresse au public (des consommateurs) avec une offre de produits ou de services. Il peut s'agir de celui qui, en l'espèce, fournit le service financier, mais aussi de tout intermédiaire (un courtier, par exemple) qui offre le service financier d'un tiers.

Le fournisseur est toute personne physique ou morale qui, dans le cadre de ses activités commerciales ou professionnelles, est le fournisseur contractuel des

nen hij aan de op afstand gesloten overeenkomst inzake een financiële dienst kan verzaken.

Het ligt uiteraard niet in de bedoeling om van dit verzakingsrecht een instrument van financiële speculatie te maken, en bijgevolg is het verzakingsrecht niet van toepassing op «financiële diensten waarvan de prijs afhankelijk is van schommelingen op de financiële markt waarop de aanbieder geen vat heeft», zoals wisselverrichtingen, rentetermijncontracten, enz.

Een tweede uitzondering op dit verzakingsrecht betreft overeenkomsten die op uitdrukkelijk verzoek van de consument volledig zijn uitgevoerd voordat de consument van zijn verzakingsrecht gebruik maakt.

Ook voor hypothecaire kredieten is het verzakingsrecht niet van toepassing.

In tegenstelling tot het gewone regime van «overeenkomsten op afstand», mogen bij de uitoefening van het verzakingsrecht wel kosten aangerekend worden voor de effectief verleende diensten, bijvoorbeeld voor het gedurende een bepaalde periode gedekte risico bij verzekeringsovereenkomsten. Voorwaarde is wel dat de consument toestemming gaf om met de uitvoering van de overeenkomst te starten tijdens de verzakingstermijn.

Er mogen geen andere kosten of een boete worden aangerekend wanneer de consument zijn verzakingsrecht uitoefent. Zo mogen geen kosten voor het opstellen van een contract worden aangerekend.

Binnen de 30 kalenderdagen moeten alle door de consument betaalde bedragen worden terugbetaald.

c) aansprakelijkheid

In het wetsontwerp komen twee begrippen voor, met name de verkoper en de aanbieder.

Verkoper = iedere natuurlijke of rechtspersoon die, in het kader van een (beroeps)activiteit, producten of diensten te koop aanbiedt. Hiermee wordt dus bedoeld, iedereen die zich tot het (consumenten)publiek richt met een aanbod van producten of diensten. Dit kan degene zijn die, *in casu*, de financiële dienst verricht, maar ook iedere tussenpersoon (bijv. een makelaar) die de financiële dienst van een ander aanbiedt.

Aanbieder = is iedere natuurlijke of rechtspersoon die in het kader van zijn beroeps- of bedrijfsactiviteit optreedt als de contractuele verrichter van diensten op

services faisant l'objet du contrat à distance. Il ne s'agit donc pas de l'intermédiaire financier, mais seulement de celui qui fournit le service financier (la compagnie d'assurances, par exemple) - c'est-à-dire le véritable cocontractant du consommateur.

Le vendeur et le fournisseur peuvent être une seule et même personne ou entreprise, mais ce n'est pas toujours le cas.

La directive européenne services financiers à distance indique clairement qu'elle doit s'appliquer non seulement au fournisseur, mais aussi «lorsqu'une ou plusieurs des étapes de la commercialisation se déroule avec la participation d'un intermédiaire».

En effet, le courtier d'assurances ou l'agent de change qui s'adresse au public pour lui proposer certains services d'assurances ou financiers est un professionnel. Il est par conséquent tenu au respect de l'obligation d'information minimale prévue par la directive.

Il incombe au fournisseur de remplir correctement cette obligation - éventuellement par le biais d'intermédiaires. Il en assume la responsabilité à l'égard du consommateur. Le législateur européen fait porter la responsabilité finale du respect des obligations d'information sur le prestataire contractuel, afin d'offrir au consommateur un point de contact unique: son cocontractant. En effet, on a voulu éviter que le vendeur décline toute responsabilité en invoquant l'existence de rapports réciproques.

B. Modifications apportées à la loi relative au crédit à la consommation et la loi relative aux assurances terrestres

La loi du 12 juin 1991 relative au crédit à la consommation (abrégée ci-après loi sur le crédit à la consommation) et la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre (abrégée ci-après loi relative aux assurances terrestres) doivent être adaptées en fonction de la directive européenne sur les services financiers à distance.

Le nouveau délai de renonciation de 14 jours pour les contrats de crédit conclus à distance est, entre autres, inséré dans la loi relative au crédit à la consommation.

La loi relative aux assurances terrestres a, elle aussi, subi quelques adaptations pour être conforme à la di-

grond van overeenkomsten op afstand. *In casu* wordt dus niet de financiële tussenpersoon bedoeld, enkel degene die de financiële dienst verricht (bijv. de verzekeringsmaatschappij), en dus de eigenlijke medecontractant van de consument is.

Verkoper en aanbieder kunnen dezelfde persoon of onderneming zijn, maar dit is niet steeds het geval.

De Europese richtlijn financiële diensten op afstand stelt duidelijk dat de richtlijn niet enkel op de aanbieder van toepassing dient te zijn, maar ook van toepassing dient te zijn «indien bij een of meer stadia van de verkoop een tussenpersoon betrokken is».

Een verzekeringsmakelaar of de beursmakelaar die zich tot het publiek wendt om bepaalde verzekerings- of financiële diensten aan te bieden is immers ook een professioneel en dient bijgevolg ook de minimale informatie bepaald in de richtlijn mee te delen.

Het is de aanbieder die moet instaan voor een correcte informatieverplichting, zelfs door eventuele tussenpersonen, en hij is hiervoor aansprakelijk ten opzichte van de consument. De Europese wetgever heeft de uiteindelijke aansprakelijkheid voor het naleven van de informatieverplichtingen op de contractuele dienstverlener gelegd, en dit om de consument één enkel aanspreekpunt te verlenen, namelijk de contractuele tegenpartij. Men wou immers verhinderen dat men aan verkoperszijde zich zou beroepen op de onderlinge verhoudingen om iedere verantwoordelijkheid af te schuiven.

B. Wijzigingen aan de wet consumentenkrediet en de wet landverzekeringsovereenkomst

De wet van 12 juni op het consumentenkrediet (verder afgekort als wet op het consumentenkrediet) en de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst (verder afgekort als wet landverzekeringen) dienen aangepast te worden ingevolge de Europese richtlijn financiële diensten op afstand.

Onder meer de nieuwe verzakingstermijn van 14 kalenderdagen voor op afstand gesloten kredietovereenkomsten wordt in de wet op het consumentenkrediet ingevoerd.

Ook in de wet landverzekeringen werden enkele aanpassingen doorgevoerd om conform te zijn met de richt-

rective. La directive «services financiers à distance» prévoit en effet une série de règles qui sont spécifiques aux contrats d'assurance.

Il est ainsi prévu que le délai de résiliation des contrats d'assurances sur la vie est fixé à 30 jours, en raison de l'importance et de la longue durée de ce type de contrat, et celui d'autres contrats d'assurances à 14 jours.

Le droit de résiliation ne s'applique pas aux polices d'assurances voyages et bagages, ni aux autres polices d'assurance similaires dont la durée est inférieure à un mois.

C. Sanctions

Les infractions sont assorties des sanctions classiques (procédure d'avertissement, sanctions pénales, action en cessation) prévues dans la loi sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur.

On a cependant inséré une sanction civile supplémentaire en accordant au consommateur le droit de résilier la convention sans frais ni amende lorsque les conditions d'information les plus essentielles n'ont pas été respectées (p. ex. si les conditions contractuelles n'ont pas été transmises au consommateur sur un support durable).

D. Conclusion

La ministre déclare, en guise de conclusion, que jusqu'à présent, le consommateur ne bénéficiait d'aucune protection particulière à l'achat à distance d'un service financier. Les services financiers ne relevaient pas du champ d'application des règles relatives aux contrats à distance.

Le projet de loi à l'examen comble un vide juridique important afin que le consommateur bénéficie également d'une bonne protection à l'achat à distance d'un service financier. Cela profite non seulement aux consommateurs, mais aussi aux prestataires de services financiers, du fait que cette protection permettra d'accroître la confiance du consommateur dans l'achat à distance de services financiers.

Cette réglementation améliorera sensiblement la protection du consommateur.

lijn. De richtlijn financiële diensten op afstand voorziet immers in een aantal regels, specifiek voor verzekeringsovereenkomsten.

Zo wordt bepaald dat de opzeggingstermijn bij levensverzekeringsovereenkomsten, omwille van hun belang en hun lange duur, 30 dagen bedraagt en voor andere verzekeringsovereenkomsten 14 dagen.

Het opzeggingsrecht is niet van toepassing op reis- en bagageverzekeringsspolissen en soortgelijke korte termijn verzekeringsspolissen van minder dan één maand.

C. Sancties

Overtredingen worden gesanctioneerd via de klassieke sancties (waarschuwingsprocedure, strafsancities, vordering tot staking) voorzien in de wet handelspraktijken.

Er wordt echter een bijkomende burgerlijke sanctie ingevoegd door de consument het recht te verlenen de overeenkomst zonder kosten noch boete op te zeggen indien de meest essentiële informatievereisten niet werden nageleefd (bv. indien de contractvoorwaarden niet aan de consument op een duurzame drager werden overgemaakt).

D. Besluit

De minister besluit dat tot op heden de consument geen bijzondere bescherming genoot bij de aankoop van een financiële dienst op afstand. Financiële diensten vielen niet onder de regels omtrent de overeenkomsten op afstand.

Dit wetsontwerp vult een belangrijke juridische leemte op zodat de consument ook van een goede bescherming geniet bij de aankoop op afstand van een financiële dienst. Dit komt niet enkel de consumenten ten goede maar ook de financiële dienstverleners door het feit dat deze bescherming het vertrouwen van de consumenten kan doen toenemen in het aankopen van financiële diensten op afstand.

Met deze regeling wint de consument in belangrijke mate aan bescherming.

II. — DISCUSSION GÉNÉRALE

Mme Véronique Ghenne (PS) souligne que le projet de loi représente un progrès en matière de protection des consommateurs. Le projet de loi à l'examen exécute la directive européenne services financiers à distance. Cette directive remplace la directive 97/7/CE du Parlement européen et du Conseil du 20 mai 1997 concernant la protection des consommateurs en matière de contrats à distance, qui excluait les services financiers de son champ d'application, et complète la directive 2000/31/CE du Parlement européen et du Conseil du 8 juin 2000 concernant certains aspects juridiques des services de la société de l'information. Cette directive prouve que l'Union européenne attache de l'importance à la libre circulation des services en matière de prestation de services financiers.

La vente à distance de services financiers est devenue une pratique courante, que ce soit par téléphone ou par courrier électronique. Du fait de leur caractère immatériel et de l'introduction de l'euro, l'offre de ces services ne cessera de croître sur l'internet. La réglementation européenne veille à ce que le consommateur européen puisse disposer, sans discrimination, d'une large gamme de services financiers. Elle veille également à assurer une protection suffisante du consommateur, ce qui favorise la confiance des consommateurs européens. D'une part, le fournisseur se voit imposer une obligation d'information préalable, concernant notamment les conditions contractuelles. D'autre part, le consommateur se voit attribuer un droit de renonciation. Le consommateur peut également demander l'annulation de la transaction en cas de fraude à la carte bancaire et obtenir un remboursement.

L'intervenante se réjouit de constater que le texte de la loi en projet s'attache également à la protection de la vie privée, en particulier au niveau de la publicité. La publicité peut en effet porter largement atteinte à la vie privée.

Mme Ghenne souligne le peu de lisibilité des textes tant de la directive «services financiers à distance» que du projet de loi. Une bonne protection des consommateurs requiert cependant aussi une bonne lisibilité des textes de loi. L'intervenante demande en ce domaine un effort du gouvernement. Les organisations de consommateurs ont relevé un certain nombre de différences entre le texte de la directive «services financiers à distance» et ceux des lois belges. Dans la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information

II. — ALGEMENE BESPREKING

Mevrouw Veronique Ghenne (PS) benadrukt dat het wetsontwerp een vooruitgang betekent op het vlak van de consumentenbescherming. Het voorliggende wetsontwerp geeft uitvoering aan de Europese richtlijn financiële diensten op afstand. Deze richtlijn vervangt de oude Europese richtlijn 97/7/EG van het Europese Parlement en de Raad van 20 mei 1997 betreffende de bescherming van de consument bij op afstand gesloten overeenkomsten die de financiële diensten van zijn toepassingsgebied uitsloot en vervolledigt de richtlijn 2000/31/EG van het Europese Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij. Deze richtlijnen tonen aan dat de Europese Unie belang hecht aan vrij verkeer van diensten op het vlak van financiële dienstverlening.

De verkoop op afstand van financiële diensten is een gangbare praktijk geworden zowel via de telefoon als via elektronische post. Deze financiële diensten zullen door hun immaterieel karakter en door de invoering van de euro meer en meer worden aangeboden op het internet. De Europese regelgeving zorgt ervoor dat de Europese consument een brede waaier van financiële dienstverlening krijgt aangeboden zonder discriminatie. Er wordt ook gezorgd voor voldoende consumentenbescherming, wat ten goede komt aan het consumentenvertrouwen van de Europese consument. Enerzijds wordt er aan de leverancier een voorafgaande informatieverplichting, waaronder het melden van de contractvoorwaarden opgelegd. Anderzijds wordt er aan de consument een verzakingsrecht toegekend. De consument kan eveneens de annulatie van de transactie vragen in het geval van bankkaartfraude en een terugbetaling bekomen.

De spreker stelt verheugd vast dat er in de tekst van het wetsontwerp ook aandacht besteed wordt aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, meer bepaald op het vlak van de reclame. Reclame kan namelijk in grote mate inbreuk plegen op de persoonlijke levenssfeer.

Mevrouw Ghenne maakt een kanttekening bij de moeilijke leesbaarheid van zowel de tekst van de richtlijn financiële diensten op afstand als van het wetsontwerp. Een goede consumentenbescherming vergt echter ook een goede leesbaarheid van de wetteksten. Spreker vraagt op dit vlak een inspanning van de regering. Verbruikersorganisaties hebben gewezen op een aantal textuele verschillen tussen de richtlijn financiële diensten op afstand en het Belgische recht. In de wet van 14 juli betreffende handelspraktijken en de voor-

et la protection du consommateur, le délai de résiliation commence à courir le lendemain de la conclusion du contrat (voir article 80, § 1er). La directive «services financiers à distance» prévoit que le délai dans lequel un contrat peut être révoqué, court à partir du jour de la conclusion du contrat (voir article 6, 1). L'intervenante plaide pour que l'on supprime de telles différences.

Mme Trees Pieters (CD&V) fait observer que la directive «services financiers à distance» aurait en fait déjà dû être transposée depuis le 9 octobre 2004. Cette transposition tardive a été invoquée comme argument pour demander au Conseil d'État de rendre un avis d'urgence. De cette façon, le gouvernement s'efforce d'éviter une condamnation par la Cour européenne de justice. Le Conseil d'État regrette de ne se voir impartir qu'un délai très court pour analyser en profondeur et contrôler ce projet. Il n'a donc pu contrôler si les divergences de contenu et de terminologie observées dans le projet par rapport à la directive «services financiers à distance» se justifient. Le Conseil d'État fait par ailleurs observer que la justification de l'urgence ne peut pas être rapportée à toutes les dispositions du projet dès lors que celui-ci contient également des dispositions qui ne pourvoient pas à l'exécution de la directive services financiers à distance (DOC 51 1776/001, p. 61).

À l'occasion du troisième Forum parlementaire de l'Internet, M. Montero, membre de l'Observatoire des droits de l'Internet, a formulé un certain nombre de recommandations susceptibles d'aviver la confiance des consommateurs dans le commerce électronique. M. Montero a souligné que le délai de renonciation prévu dans la loi sur les pratiques du commerce est peu respecté dans les faits. La ministre ne craint-elle pas que le délai de renonciation prévu dans le projet de loi ne subisse le même sort ? Selon M. Montero, les autorités devraient prévoir un blocage provisoire des sommes d'argent ou l'installation de tiers de confiance. De même, il conviendrait de mettre en place une procédure rapide et simplifiée de dépôt de plainte contre la vente en ligne. Parmi ces mesures proposées, quelles sont celles que la ministre a déjà prises ?

M. Pierre Lanoë (VLD) précise que le groupe VLD souscrit au projet de loi parce qu'il assure une meilleure protection du consommateur. L'intervenant formule quelques questions et observations légistiques :

- La distinction entre le fournisseur et le vendeur est établie uniquement dans le projet de loi et pas dans la directive. L'intention est-elle de ne pas tenir responsables les intermédiaires pour le non-respect des obligations d'information ?

lichting en bescherming van de consument begint de verzakingstermijn te lopen de dag na het afsluiten van de overeenkomst (zie artikel 80, § 1). In de richtlijn financiële diensten op afstand is voorzien dat de termijn waarbinnen een overeenkomst kan herroepen worden, ingaat op de dag waarop de overeenkomst werd gesloten (zie artikel 6, 1). De spreker pleit er voor dat dergelijke verschillen zouden worden weggewerkt.

Mevrouw Trees Pieters (CD&V) merkt op dat de Europese richtlijn financiële diensten op afstand eigenlijk op 9 oktober 2004 door België al had moeten omgezet zijn. Deze laattijdige omzetting werd als reden aangevoerd om een spoedadvies te eisen van de Raad van State. Op deze wijze tracht de regering een veroordeling door het Europees Hof van Justitie te vermijden. De Raad van State klaagt aan dat zij door de korte termijn te weinig tijd heeft gehad om het ontwerp grondig te onderzoeken en te controleren. Zij heeft dus niet kunnen controleren of de inhoudelijke en terminologische afwijkingen van het ontwerp t.o.v. richtlijn financiële diensten op afstand gerechtvaardigd zijn. De Raad van State merkt voorts op dat deze spoedeisendheid niet voor het hele wetsontwerp kan ingeroepen worden omdat het ontwerp ook bepalingen bevat die geen uitvoering zijn van de richtlijn financiële diensten op afstand (DOC 51 1776/001, p. 61).

Op het derde Internet Parlementair Forum heeft de heer Montero, lid van het Internetobservatorium een aantal aanbevelingen geformuleerd die het vertrouwen van de consumenten in elektronische handel zouden kunnen doen aanwakken. De heer Montero wees erop dat de verzakingstermijn die nu al opgenomen is in de wet handelspraktijken, in de praktijk nauwelijks wordt nageleefd. Vreest de minister niet dat de in het wetsontwerp voorziene verzakingstermijn hetzelfde lot zal beschoren zijn ? Volgens de heer Montero zou de overheid moeten voorzien in de voorlopige blokkering van de geldsommen of de installatie van derde vertrouwenspersonen. Eveneens zou er een snelle en eenvoudige manier moeten komen om klacht in te dienen tegen online-verkoop. Welke van de hier voorgestelde maatregelen heeft de minister al genomen ?

De heer Pierre Lanoë (VLD) meldt dat de VLD-fractie akkoord gaat met het wetsontwerp omdat het zorgt voor een betere bescherming van de consument. Spreker heeft enkele legistische vragen en opmerkingen :

- Het onderscheid tussen de aanbieder en de koper wordt enkel in het wetsontwerp gemaakt en niet in de richtlijn. Is het de bedoeling om de tussenpersonen niet aansprakelijk te stellen voor het niet-nakomen van de informatieverplichtingen ?

- Qu'entend-on, dans l'article 83*bis*, alinéa 1er, proposé, de la loi sur les pratiques du commerce, par «opérations de même nature»? De quels services s'agit-il en l'occurrence?

- Des services gratuits peuvent-ils également relever de la vente à distance?

- Comment détermine-t-on, dans la vente à distance, le droit applicable et le juge compétent? En l'occurrence, une formulation simple et acceptable est-elle possible à cet effet?

- Pourquoi est-il prévu que la loi n'entrera en vigueur que le premier jour du cinquième mois qui suit celui au cours duquel elle aura été publiée au *Moniteur belge*?

- Quelle est la position du ministre en ce qui concerne l'amendement n° 1 (DOC 51 1776/001) de MM. Monfils et Daems?

- Le texte français de l'article 29*bis*, § 4, proposé de la loi sur les pratiques du commerce ne concorde pas complètement avec le texte néerlandais. Il s'agit plus particulièrement des mots «du caractère sollicité», qui, selon l'intervenant, ne concordent pas avec le texte néerlandais «... *het feit dat om reclame werd verzocht*».

M. Paul Tant (CD&V) fait sienne l'observation du Conseil d'État, qui déplore la brièveté du délai qui lui était imparti (5 jours) pour rendre son avis, alors que d'autres organes, qui ne devaient pas émettre d'avis obligatoire, ont pu disposer de beaucoup plus de temps (DOC 51 1776/001, p. 61). L'intervenant constate que le gouvernement invoque systématiquement l'urgence pour demander l'avis du Conseil d'État lorsqu'il dépose des projets de loi, ce qui n'est pas de nature à garantir qualité de la législation. M. Tant demande au gouvernement de ne plus abuser, à l'avenir, de cette procédure d'urgence.

Les différences entre le projet de loi et la directive «services financiers à distance» devraient être plus clairement mentionnées dans le projet. À l'avenir, le texte de la directive européenne pourrait éventuellement être reproduit dans le projet de loi. Chaque projet de loi devrait, à tout le moins, comporter une annexe qui mette en évidence ces différences. Le membre considère également qu'il serait préférable qu'un projet de loi transposant une directive européenne reprenne la terminologie de celle-ci.

La ministre est consciente que le gouvernement a accumulé du retard dans la transposition de la directive

- Wat wordt er bedoeld met de term «verrichtingen van dezelfde aard» in het voorgestelde artikel 83*bis*, 1e lid van de wet handelspraktijken? Over welke diensten gaat het hier?

- Kunnen gratis diensten ook vallen onder de verkoop of afstand?

- Hoe wordt bij de verkoop op afstand het toepasselijk recht en de bevoegde rechter bepaald? Is er hier een aanvaardbare eenvoudige formulering voor mogelijk?

- Waarom is er bepaald dat de inwerkingtreding van de wet pas plaats vindt 5 maanden na de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*?

- Wat is het standpunt van de minister over het amendement nr. 1 (DOC 51 1776/002) ingediend door de heren Monfils en Daems?

- De Franse tekst van het voorgestelde artikel 29*bis*, § 4, van de wet handelspraktijken stemt niet volledig overeen met de Nederlandse tekst. Het gaat meer bepaald om de zinsnede «*du caractère sollicité*». Dit stemt volgens de spreker niet overeen met de Nederlandse tekst «... *het feit dat om reclame werd verzocht*».

De heer Paul Tant (CD&V) onderschrijft de opmerking van de Raad van State dat de Raad zelf maar een zeer korte adviestermijn van 5 dagen kreeg terwijl andere adviesorganen die geen verplicht advies moeten verstrekken, veel meer tijd kregen (DOC 51 1776/001, p. 61). Spreker stelt vast dat de regering bij de indiening van haar wetsontwerpen stelselmatig de hoogdringendheid inroept voor de adviesaanvraag bij de Raad van State, wat niet ten goede komt aan de kwaliteit van de wetgeving. De heer Tant vraagt dat de regering in de toekomst geen misbruik meer zou maken van deze procedure van hoogdringendheid.

De verschillen tussen het wetsontwerp en de richtlijn financiële diensten op afstand zouden in het ontwerp duidelijker tot uiting moeten komen. Eventueel zou in de toekomst de tekst van de Europese richtlijn kunnen opgenomen worden het wetsontwerp. Alleszins zou elk wetsontwerp een bijlage moeten bevatten die duidelijk wijst op deze verschillen. Het lid is ook van mening dat een wetsontwerp dat uitvoering geeft aan een Europese richtlijn, best de terminologie van deze richtlijn zou overnemen.

De minister is er zich van bewust dat de regering laat-tijdig is met de omzetting van de richtlijn financiële dien-

«services financiers à distance». Ce retard est dû, d'une part, à la difficulté d'insérer la directive dans un cadre légal existant et, d'autre part, aux avis détaillés qui ont été demandés à un grand nombre d'organisations telles que la Commission des assurances, le Conseil de la consommation et le Conseil supérieur des indépendants et des PME. Elle souligne que le délai de 5 mois précédant l'entrée en vigueur était indispensable au secteur bancaire pour se conformer au projet de loi.

Selon la ministre, le projet à l'examen constitue une transposition fidèle de la directive «services financiers à distance». La terminologie de la directive n'a pas été suivie car il a été décidé d'insérer la directive dans le cadre légal existant de la loi sur les pratiques du commerce, qui prévoyait déjà un chapitre distinct pour les contrats à distance. Il a par exemple été décidé de maintenir, dans le projet de loi, le terme «droit de renonciation», alors que la directive parlait de «droit de rétractation».

La directive vise le fournisseur du service et l'intermédiaire qui met le consommateur en contact avec le fournisseur. Dans le projet, il a été choisi de continuer à utiliser le terme de «vendeur». Le vendeur est toute personne qui s'adresse au consommateur avec une offre, et comprend tant l'intermédiaire que le véritable prestataire de service. La ministre souligne que ce fournisseur est également toujours responsable vis-à-vis du consommateur en ce qui concerne le non-respect des obligations d'information, même si le défaut est en fait imputable à un intermédiaire.

La ministre reconnaît que le texte du projet de loi semble assez compliqué. Cela est cependant attribuable à la réglementation en matière de protection de la vie privée, de commerce électronique et de crédit, réglementation dont il faut également tenir compte. Lorsque la possibilité existait, il a été procédé à des simplifications.

La Direction générale contrôle très sévèrement le respect du droit de renonciation. Le ministre de l'Économie a annoncé qu'il prendrait des initiatives au sujet de la tierce personne de confiance et du traitement en ligne des réclamations.

La réglementation spécifique relative aux contrats à distance concernant les services financiers ne s'applique pas aux opérations de même nature qui suivent des services financiers comportant une première convention (voir l'article 83*bis*, alinéa 1er, proposé, de la loi sur les pratiques du commerce). Les obligations d'information ne s'appliquent dès lors qu'à la première opération, et non aux opérations suivantes de même nature.

sten op afstand. De vertraging bij de omzetting is te wijten aan enerzijds de moeilijkheid om de richtlijn in te voegen in een bestaand wettelijk kader, anderzijds aan het feit dat uitgebreid advies werd gevraagd aan allerlei organisaties zoals de Commissie voor Verzekeringen, De Raad voor het Verbruik en de Hoge Raad voor Zelfstandigen en KMO's. Zij wijst erop dat de termijn van 5 maanden voor de inwerkingtreding onontbeerlijk bleek voor de banksector om zich in orde te stellen met het wetsontwerp.

Volgens de minister is het voorliggende ontwerp een getrouwe omzetting van de richtlijn financiële diensten op afstand. De terminologie van de richtlijn is niet gevolgd omdat er voor geopteerd werd de richtlijn in te passen in het bestaand wettelijk kader van de wet handelspraktijken dat reeds voorziet in een apart hoofdstuk voor overeenkomsten op afstand. Zo werd er in het wetsontwerp gekozen voor het behoud van de term «verzakingsrecht» terwijl er in de richtlijn wordt gesproken over «herroepingsrecht».

De richtlijn viseert de aanbieder die de dienst levert en de tussenpersoon die de consument in contact brengt met de aanbieder. In het wetsontwerp is er voor geopteerd de term «verkoper» te blijven gebruiken. Met «verkoper» wordt de tekoopaanbieding aan de consument bedoeld, hetzij door de aanbieder, hetzij door de tussenpersoon. De minister benadrukt dat deze aanbieder ook altijd verantwoordelijk is t.o.v. de consument i.v.m. het niet naleven van de informatieverplichtingen, ook indien de tekortkoming eigenlijk te wijten is aan een tussenpersoon.

De minister geeft toe dat de tekst van het wetsontwerp redelijk ingewikkeld lijkt. Dit is echter te verklaren door de reglementering op het vlak van privacy, elektronische handel en krediet waar ook mee rekening moet gehouden worden. Waar mogelijk, zijn er vereenvoudigingen doorgevoerd.

De Algemene Directie controleert zeer streng op de naleving van het verzakingsrecht. De minister van Economie heeft aangekondigd dat hij initiatieven zal nemen rond de derde vertrouwenspersoon en de online klachtenbehandeling.

De specifieke regeling voor de overeenkomsten op afstand met betrekking tot financiële diensten zijn niet van toepassing op verrichtingen van dezelfde aard die volgen op financiële diensten die een initieel akkoord over diensten omvatten (zie het voorgestelde artikel 83*bis*, 1e lid wet handelspraktijken). De informatieverplichtingen zijn dus enkel van toepassing op de eerste verrichting en niet op de daaropvolgende verrichtin-

La ministre illustre son propos à l'aide d'un exemple. Les inscriptions de nouveaux droits de participation dans le même organisme de placement collectif sont des opérations successives de même nature.

La ministre accepte la proposition de M. Tant qui demande qu'en cas de transposition d'une directive européenne, le gouvernement transmette en temps opportun au parlement un document relevant les différences existant entre le projet de loi et la directive.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES

Article 1er

Cet article ne fait l'objet d'aucun amendement et ne donne lieu à aucune observation.

Art. 2

MM. Monfils et Daems présentent l'amendement n° 1 (DOC 51 1776/002) tendant à supprimer la dernière phrase de l'article 29bis, § 1er, alinéa 1er, proposé de la loi sur les pratiques du commerce.

M. Monfils et consorts présentent ensuite l'amendement n° 2 (DOC 51 1776/003) tendant à remplacer l'article 29bis, § 1er, alinéa 1er, deuxième phrase, proposé de la loi sur les pratiques du commerce par le texte suivant : «Le Roi peut, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, étendre cette interdiction à d'autres techniques de communication, compte tenu de leur évolution.» Par suite de la présentation de l'amendement n° 2, l'amendement n° 1 est retiré.

Mme Anne Barzin (MR) précise que l'amendement n° 2 vise les futurs canaux de communication.

Mme Trees Pieters (CD&V) demande comment le destinataire pourra s'opposer gratuitement à la diffusion de publicité personnalisée. Cela se fera-t-il par le biais d'un numéro de téléphone gratuit ou d'un formulaire web gratuit ?

Mme Karin Lalieux (PS) demande ce qu'il faut entendre, dans l'amendement n° 2, par «techniques de communication, compte tenu de leur évolution». Vise-t-on en l'occurrence surtout les techniques électroniques de communication ?

gen van dezelfde aard. De minister verduidelijkt dit aan de hand van een voorbeeld. De inschrijvingen van nieuwe rechten van deelneming in dezelfde instelling voor collectieve beleggingen, zijn opeenvolgende verichtingen van dezelfde aard.

De minister gaat akkoord met het voorstel van de heer Tant dat bij de omzetting van een Europese richtlijn de regering tijdig een document zou ter beschikking stellen aan het parlement dat de verschillen aangeeft tussen het wetsontwerp en de richtlijn.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Er worden geen amendementen ingediend, noch opmerkingen geformuleerd.

Art. 2

Er wordt een amendement nr. 1 (DOC 51 1776/002) ingediend door de heren *Monfils en Daems* dat ertoe strekt de laatste zin van het ontworpen artikel 29bis, § 1, 1^e lid van de wet handelspraktijken weg te laten.

Vervolgens wordt er een amendement nr. 2 (DOC 51 1776/003) door de heer *Monfils cs.* ingediend dat er toe strekt het ontworpen artikel 29bis, § 1, eerste lid, tweede zin van de wet handelspraktijken te vervangen door volgende bepaling: «De Koning kan dit verbod bij een besluit vastgelegd na overleg in de Ministerraad uitbreiden tot andere communicatietechnieken rekening houdend met de evolutie ervan.» Tengevolge van de indiening van amendement nr. 2 wordt amendement nr. 1 ingetrokken.

Mevrouw Anne Barzin (MR) licht toe dat met amendement nr. 2 toekomstige communicatiekanalen bedoeld worden.

Mevrouw Trees Pieters (CD&V) vraagt hoe de geadresseerde kosteloos verzet zal kunnen aantekenen tegen het verspreiden van aan de persoon gerichte reclame. Zal dit de vorm aannemen van een gratis telefoonnummer of een gratis webformulier?

Mevrouw Karin Lalieux (PS) wenst te vernemen wat er in amendement nr. 2 bedoeld wordt met de zinsnede «communicatietechnieken rekening houdende met de evolutie ervan». Worden hier vooral elektronische communicatietechnieken bedoeld?

La ministre répond qu'elle souscrit à l'amendement n° 2. Le projet de loi pose comme principe la neutralité technologique. Cela signifie qu'il vise toutes les techniques de communication. L'interdiction ne sera étendue à d'autres techniques de communication que si l'intérêt général est sérieusement compromis.

Aucun coût ne peut être facturé à un destinataire qui ne souhaite plus recevoir de publicités. Cela ne signifie toutefois pas que par exemple un appel téléphonique par lequel le destinataire informe qu'il souhaite ne plus recevoir de publicités est, lui aussi, gratuit.

M. Paul Tant (CD&V) propose de remplacer, dans le texte français de l'article 29*bis*, § 4, proposé de la loi sur les pratiques du commerce, les mots «la preuve» par les mots «la charge de la preuve». La commission approuve cette suggestion.

Art. 3 à 7

Ces articles ne font l'objet d'aucun amendement et ne donnent lieu à aucune observation.

Art. 8

Mme Trees Pieters (CD&V) met en évidence une différence de terminologie entre le projet de loi et la directive services financiers à distance, en ce qui concerne le délai dans lequel le consommateur doit recevoir certaines informations. Le texte néerlandais de la directive parle de «*geruime tijd voordat*» (voir directive services financiers à distance, article 3), alors que le projet de loi utilise les mots «*te gelegener tijd voordat*» (voir l'article 83*ter*, proposé, de la loi sur les pratiques du commerce). La même différence de terminologie existe entre l'article 5 de la directive et l'article 83*quinqüies*, § 1er, proposé, de la loi sur les pratiques du commerce. Ne serait-il pas préférable de prévoir un délai fixe?

Pourquoi le projet confère-t-il au Roi la compétence d'exclure certains services ou catégories de services du champ d'application de la réglementation relative aux contrats à distance (voir l'article 83*undecies*, § 1er, 3°, proposé, de la loi sur les pratiques du commerce)? De quels services ou catégories de services s'agit-il donc? Selon l'intervenante, la directive services financiers à distance n'octroie aucune faculté d'exclusion au pouvoir exécutif.

La ministre réplique que les termes «*te gelegener tijd*» utilisés dans le projet de loi sont conformes aux versions anglaise et française de la directive. On insiste sur le fait que cette information doit être mise à disposi-

De minister antwoordt dat zij akkoord gaat met amendement nr. 2. Het wetsontwerp gaat uit van een technologische neutraliteit waardoor alle communicatietechnieken bedoeld worden. Het verbod zal maar tot andere communicatietechnieken uitgebreid worden indien het algemeen belang ernstig geschaad wordt.

Er mogen geen kosten aangerekend worden als een geadresseerde geen reclame meer wenst te ontvangen. Dit betekent echter niet dat bijvoorbeeld een telefoongesprek waarbij de geadresseerde te kennen geeft geen reclame meer te willen ontvangen, ook gratis is.

De heer Paul Tant (CD&V) stelt voor om in de Franse tekst van het ontworpen artikel 29*bis*, § 4 van de wet handelspraktijken «*La preuve*» te vervangen door «*la charge de la preuve*». De commissie gaat hiermee akkoord.

Art. 3 tot 7

Er worden geen amendementen ingediend, noch opmerkingen geformuleerd.

Art. 8

Mevrouw Trees Pieters (CD&V) merkt op dat er een terminologisch verschil is tussen het wetsontwerp en de richtlijn financiële diensten op afstand wat betreft de termijn waarbinnen de consument bepaalde informatie moet ontvangen. De richtlijn spreekt over «geruime tijd voordat» (zie artikel 3, richtlijn financiële diensten op afstand), terwijl het wetsontwerp spreekt over «te gelegener tijd voordat» (zie het ontworpen artikel 83*ter*, § 1 van de wet handelspraktijken). Een gelijkaardige situatie doet zich voor in artikel 5 van de richtlijn en in het ontworpen artikel 83*quinqüies*, § 1 van de wet handelspraktijken. Is het niet beter om een vaste tijdsbepaling te voorzien?

Waarom werd er aan de Koning de bevoegdheid gegeven om diensten of categorieën van diensten uit te sluiten uit het toepassingsgebied van regeling betreffende de overeenkomsten op afstand (zie het ontworpen artikel 83*undecies*, § 1, 3° van de wet handelspraktijken)? Om welke diensten of categorieën van diensten gaat het dan? Dergelijke uitsluitingsbevoegdheid voor de uitvoerende macht is volgens spreekster alleszins niet voorzien in de richtlijn financiële diensten op afstand.

De minister repliceert dat de term «tegelegener tijd» in het wetsontwerp overeenkomt met de Engelse en de Franse tekst van de richtlijn. Er wordt benadrukt dat deze informatie moet ter beschikking gesteld worden in de

tion au cours de la phase précontractuelle, c'est-à-dire avant la conclusion du contrat.

La délégation de compétences au Roi n'est pas neuve et est déjà prévue par la dernière phrase de l'article 83, § 2, de la loi sur les pratiques du commerce. L'article 83^{undecies} proposé de la loi sur les pratiques du commerce qui est d'application pour tous les contrats à distance doit permettre d'adapter la législation aux évolutions rapides des pratiques du commerce.

Art. 9 à 22

Ces articles ne font l'objet d'aucun amendement et ne donnent lieu à aucune observation.

Art. 23

Mme Trees Pieters (CD&V) fait observer que, dans son avis, le Conseil d'État propose de remplacer les mots «droit de résiliation» par les mots «droit de rétractation» dans l'article 4, § 2bis, de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre. Dans l'exposé des motifs, on utilise indifféremment les mots «droit de résiliation», «droit de rétractation» et «droit de renonciation», ce qui prête à confusion. Le Conseil d'État se demande si, compte tenu de l'objectif d'harmonisation des réglementations nationales, il est permis de déclarer le droit de résiliation non applicable aux contrats d'assurance sur la vie, liés à un fonds d'investissement (DOC 51 1776/001, p. 67).

La ministre répond que l'on a choisi d'utiliser les mots «droit de résiliation» dans le projet de loi afin de maintenir la continuité avec le texte existant de la loi sur les assurances terrestres. Quant à la non-application du droit de résiliation aux contrats d'assurance sur la vie, liés à un fonds d'investissement, la ministre estime qu'elle se justifie du fait que la directive prévoit que le droit de renonciation ne peut entraîner de spéculation financière (voir l'article 6, 2, a) de la directive services financiers à distance).

Art. 24 et 25

Ces articles ne font l'objet d'aucun amendement et ne donnent lieu à aucune observation.

precontractuele fase, dus voor het sluiten van de overeenkomst.

De delegatiebevoegdheid aan de Koning is niet nieuw maar staat reeds ingeschreven in het bestaande artikel 83, § 2, laatste zin van de wet op de handelspraktijken. Met het ontworpen artikel 83^{undecies} van de wet handelspraktijken, dat van toepassing is op alle overeenkomsten op afstand, wordt beoogd de wetgeving te kunnen aanpassen aan snelle wijzigingen in de handelspraktijken.

Art. 9 tot 22

Er worden geen amendementen ingediend, noch opmerkingen geformuleerd.

Art. 23

Mevrouw Trees Pieters (CD&V) merkt op dat de Raad van State in haar advies voorstelt om in het ontworpen artikel 4, § 2bis van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst de term «opzeggingsrecht» te vervangen door de term «herroepingsrecht». In de memorie van toelichting worden de termen «opzeggingsrecht», «herroepingsrecht» en «verzakingsrecht» door elkaar gebruikt, wat voor verwarring zorgt. De Raad van State vraagt zich af of het geoorloofd is om het opzeggingsrecht niet van toepassing te verklaren op levensverzekeringsovereenkomsten gebonden aan een beleggingsfonds met het oog op de harmonisatie van de nationale regelingen (DOC 51 1776/001, p. 67).

De minister antwoordt dat in het wetsontwerp de term «opzeggingsrecht» is gekozen om de continuïteit te behouden met de bestaande tekst van de wet op de landverzekeringsovereenkomst. Het feit dat het opzeggingsrecht niet van toepassing wordt verklaard op levensverzekeringsovereenkomsten gebonden aan een beleggingsfonds is volgens de minister verantwoord omdat de richtlijn voorschrijft dat het herroepingsrecht niet mag leiden tot financiële speculatie (zie artikel 6, 2, a) van de richtlijn financiële diensten op afstand).

Art. 24 en 25

Er worden geen amendementen ingediend, noch opmerkingen geformuleerd.

Art. 26

Mme Trees Pieters (CD&V) demande pourquoi la loi n'entrera en vigueur qu'après 5 mois. Cette disposition répond-elle à une demande du secteur financier afin que les systèmes informatiques puissent être adaptés?

La ministre répond que le délai de 5 mois est le fruit du compromis qui a été recherché entre les intérêts des consommateurs et ceux du monde de l'entreprise. Initialement, les entreprises demandaient un délai encore plus long.

IV. — VOTES

Article 1er

Cet article est adopté à l'unanimité.

Art. 2

L'amendement n°1 est retiré.

L'amendement n°2 est adopté à l'unanimité.

L'article 1er, ainsi modifié, est adopté à l'unanimité.

Art. 3 à 26

Ces articles sont adoptés à l'unanimité.

L'ensemble du projet de loi, tel qu'il a été modifié et moyennant quelques corrections légistiques, est également adopté à l'unanimité.

Le rapporteur,

Le président,

Koen T'SIJEN

Paul TANT

Liste des dispositions qui nécessitent des mesures d'exécution (Rgt, art. 78.2):

- art. 2
- art. 4
- art. 19

Art. 26

Mevrouw Trees Pieters (CD&V) vraagt waarom de wet pas na 5 maanden in werking zal treden. Is dit zo bepaald op vraag van de financiële sector zodat de informaticasystemen kunnen aangepast worden?

De minister antwoordt dat er een compromis gezocht is tussen de belangen van de consumenten en het bedrijfsleven, wat geleid heeft tot een termijn van 5 maanden. Oorspronkelijk vroeg het bedrijfsleven een nog langere termijn.

IV. — STEMMINGEN

Artikel 1

Dit artikel wordt eenparig aangenomen

Art. 2

Amendement nr. 1 wordt ingetrokken.

Amendement nr. 2 wordt eenparig aangenomen.

Artikel 1, aldus geamendeerd wordt eenparig aangenomen.

Art. 3 tot 26

De artikelen 3 tot en met 26 worden eenparig aangenomen.

Het gehele wetsontwerp, aldus geamendeerd en mits enkele legistieke correcties wordt eveneens eenparig aangenomen.

De rapporteur,

De voorzitter,

Koen T'SIJEN

Paul TANT

Lijst van de bepalingen die een uitvoeringsmaatregel vergen (Rgt., art. 78.2):

- art. 2
- art. 4
- art. 19